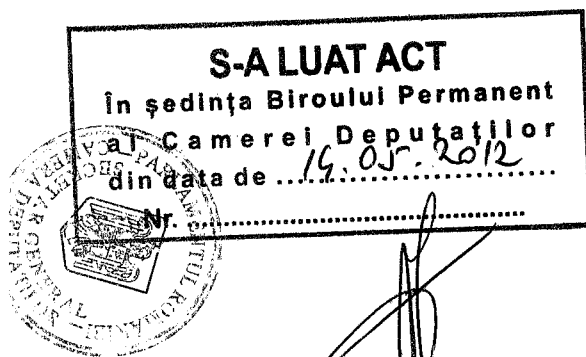

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

NOTĂ

referitoare la neconstituționalitatea Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul general al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.309 din 9 mai 2012, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(2) din Constituția României, republicată, în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr.308 /2012.

SECRETAR GENERAL

CHEORCHE BARBU

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

N O T Ă

referitoare la neconstituționalitatea Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989

Către: Secretarul general al Camerei Deputaților

De la: Departamentul legislativ

Vă informăm că prin Decizia nr. 308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.309 din 9 mai 2012, definitivă și general obligatorie, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea Legii lustrației, privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989.

Potrivit prevederilor art.147 alin.(2) din Constituția României, republicată, în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale.

Menționăm că procedura de reexaminare a legii urmează să fie declanșată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată.

Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr.308 /2012.

ȘEF DEPARTAMENT

GEORGICĂ TOBĂ

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București, România

Telefon: (+40-1) 313-2531; Fax: (+40-1) 312-5480

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. intrare 1788
2012 Luna Ziua 07

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. 56/295 CP/08.05.2012

Dosar nr.604A/2012

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICTIONALĂ
Nr. 31.61 / 07-05-2012

Doamnei

ROBERTA ALMA ANASTASE

Președintele Camerei Deputaților

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/684/PA
2012 Luna 07 Ziua 07

Vă trimitem alăturat, în copie, Decizia nr.308 din 28 martie 2012, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a constatat că Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

Vă asigurăm, Doamnă Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,

Augustin Zegrean

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.604A/2012

DECIZIA nr.308
din 28 martie 2012

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1 lit.g) din Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989

Cu Adresa nr.305 din 7 martie 2012, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a trimis Curții Constituționale Hotărârea nr.1 din 7 martie 2012, pronunțată de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în conformitate cu prevederile art. 146 lit. a) din Constituție și art.15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, pentru exercitarea controlului de constituționalitate asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989.

Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.1800 din 7 martie 2012 și constituie obiectul Dosarului nr. 604A/2012.

La sesizare s-a anexat lista cuprinzând semnăturile a 87 de judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră ca neconstituționale dispozițiile art.1 lit.g) din Legea lustrăției privind limitarea

temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, deoarece contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3), art.15 alin.(2), art.16 alin.(3), art.23 alin.(11) și art.53.

Autorii își fundamentează criticile pe considerentele Deciziei Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.420 din 23 iunie 2010.

Prin dispozițiile art.1 lit.g) din Legea lustrăției, se instituie o prezumție de vinovăție, de încălcare a drepturilor omului, a Constituției și a legilor, a documentelor internaționale semnate și ratificate de România, prin exercitarea atribuțiilor de serviciu de către întreaga categorie profesională a procurorilor.

În viziunea legii, răspunderea juridică și sancțiunea se întemeiază pe deținerea funcției de procuror și pe prezumția de încălcare a drepturilor omului și a legislației de către persoanele care au deținut această funcție, răspunderea nefiind nici individuală și nici întemeiată pe fapte juridice sau acte juridice săvârșite de o persoană.

În dezacord cu considerentele cuprise în Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010, potrivit căreia lustrăția este permisă exclusiv cu privire la persoanele care au luat parte efectiv la grave încălcări ale drepturilor și libertăților omului, legea sancționează toate persoanele care au deținut funcția de procuror, inclusiv cele care nu au luat parte în întreaga lor carieră profesională la încălcări ale drepturilor și libertăților omului. Din această perspectivă, legea exclude individualizarea sancțiunii, contravenind principiilor statului de drept, ordinii de drept și prezumției de nevinovăție consacrate de art.23 alin.(11) din Constituție.

Pe de altă parte, dispozițiile art.2 din Legea lustrăției instituie o nouă interdicție privind dreptul de acces în funcțiile și demnitățile publice, care nu

respectă prevederile art.53 din Constituție referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, întrucât restrângerea nu respectă cerința proporționalității în raport cu scopul urmărit. Interdicția care respectă cerințele constituționale este cea instituită de Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia judecătorii sau procurorii care au făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 sau au colaborat cu acestea ori judecătorii sau procurorii care au un interes personal, ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege, nu pot ocupa funcții de conducere.

Mai mult, instituind răspunderea juridică și sancționarea persoanelor care au deținut funcția de procuror și care și-au exercitat atribuțiile de serviciu respectând legile în vigoare și acționând în spiritul lor, legea încalcă și dispozițiile constituționale ale art.15 alin.(2).

În temeiul art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, la data de 7 martie 2012, Curtea Constituțională a solicitat punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și al Guvernului asupra sesizării de neconstituționalitate.

Guvernul a comunicat punctul său de vedere prin Adresa înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.2243 din 22 martie 2012 și arată că Legea lustrației trebuie să fie accesibilă și previzibilă în legătură cu efectele sale, nu trebuie să servească exclusiv scopului de pedeapsă sau de răzbunare, deoarece pedepsirea infractorilor trebuie să fie limitată la sfera dreptului penal, iar în cazul în care dreptul intern permite restricții cu privire la drepturile garantate de Convenția europeană a drepturilor omului, acestea trebuie să fie suficient de precise pentru a permite individualizarea răspunderii fiecărei persoane afectate de aceasta și să conțină garanții procedurale adecvate.

Dacă forma anterioară a legii, care cuprindea doar categorii de demnități sau funcții în structurile și aparatul represiv al fostului regim totalitar comunist, era criticabilă din perspectiva conformării cu standardele constituționale, europene și internaționale în materie, această nouă formă, prin includerea categoriei profesionale a procurorilor, adaugă noi violări ale standardelor menționate.

Legea nouă afectează în prezent cariera unor persoane, fapt ce ridică probleme din perspectiva proporționalității măsurii, deoarece intervalul mare de timp existent diluează obiectivitatea măsurii și nu mai poate justifica în mod rezonabil restrângerea unor drepturi constituționale.

Dispozițiile legii referitoare la procedura de analiză a arhivelor și de constatare a apartenenței la anumite funcții de conducere sau de demnitate este insuficient articulată pentru a acoperi întreaga gamă de garanții necesare, iar dispozițiile referitoare la încetarea mandatelor de conducere în curs de executare încalcă prevederile art.15 alin.(2) și ale art.125 alin.(1) din Constituție.

În concluzie, Guvernul apreciază că includerea întregii categorii profesionale a procurorilor în cuprinsul legii, eliminarea unei largi categorii de persoane, indiferent de comportamentul efectiv al persoanelor respective pe perioada regimului comunist, precum și încetarea funcțiilor ocupate în prezent constituie elemente de susținere a sesizării de neconstituționalitate ca fiind întemeiată prin raportare la dispozițiile constituționale invocate.

Președintele Senatului și președintele Camerei Deputaților nu au comunicat punctele lor de vedere.

În temeiul art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, la data de 15 martie 2012, Curtea Constituțională a solicitat președintelui Camerei Deputaților următoarele documente: Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din

aparatul represiv al regimului comunist, expunerea de motive care a stat la baza adoptării actului normativ, precum și avizul Consiliului Legislativ referitor la propunerea legislativă.

Documentația solicitată în vederea soluționării sesizării de neconstituționalitate a fost comunicată de către secretarul general al Camerei Deputaților, prin Adresa nr.51/1027 din 15 martie 2012, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 2076 din 16 martie 2012.

La dosarul cauzei au fost depuse, în calitate de *amicus curiae*, opinii cu privire la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor art.1 lit.g) din Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, care face obiectul cauzei, din partea Avocatului Poporului și a Consiliului Director al Asociației Procurorilor din România.

Avocatul Poporului apreciază că, potrivit art.147 alin.(2) din Constituție, Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, criticată în prezent pentru neconstituționalitate, trebuia pusă de acord cu Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010. Modificările operate în Parlament au vizat adăugarea procurorilor în cadrul categoriilor de persoane lustrabile și excluderea unor funcții care erau în conținutul legii declarate, în anul 2010, neconforme cu Constituția.

Or, prin Decizia nr.820/2010, Curtea Constituțională a considerat neconstituțional însuși principiul lustrației, date fiind considerentele deciziei care au reținut încălcarea principiului neretroactivității legii și pe cel al tardivității adoptării ei de către Parlament.

Dispozițiile art.1 lit.g) din legea criticată încalcă prevederile art.1 alin.(5) din Constituție, întrucât norma nu respectă exigențele de accesibilitate și predictibilitate, stabilind în mod generic "procurorii, procurorul general sau procurorul general adjunct din cadrul unităților de procuratură".

Avocatul Poporului mai arată că, în ceea ce privește procurorii, "legea ignoră mai multe aspecte care ar avea ca efect eliminarea acestei funcții din categoria celor lustrate".

Astfel, legea nu face diferență între procurorii care au lucrat în dosarele civile și economice, pe de o parte, și procurorii care au făcut anchetă penală și anchetă penală specială, pe de altă parte. Prin urmare, categoria procurorilor nu poate fi culpabilizată în întregime, fiind necesar să se dovedească dacă, prin activitatea lor, procurorii au încălcat drepturile și libertățile omului, întrucât fiecare răspunde pentru fapta proprie.

"Apoi, procurorii care au lucrat în dosarele penale puneau concluzii asupra faptelor săvârșite, a vinovăției și solicitau aplicarea unei pedepse corespunzătoare, judecătorul fiind acela care condamna sau achita. Cu toate acestea, judecătorii nu sunt cuprinși în legea criticată."

Legea lustrației creează "o imensă paradigmă, și anume: trebuiau să fie aplicate legile în vigoare, în condițiile în care acestea erau adoptate de un regim comunist care a căzut în 22 decembrie 1989. Dacă aceste legi au fost aplicate, persoana în cauză trebuie să fie lustrată în prezent, iar dacă ele nu erau aplicate, aceeași persoană trebuia să suporte rigorile legii, inclusiv a celei penale, aplicabile la acel moment. Tocmai datorită acestui raționament, legea criticată este retroactivă, imprevizibilă și inaccesibilă."

Mai mult, prin legea criticată sunt lustrați doar procurorii, dar nu și șefii lor de la unitățile de procuratură, altele decât procuratura generală, cu toate că aceștia făceau politica unității de procuratură în cauză.

Consiliul Director al Asociației Procurorilor din România a transmis, în calitate de *amicus curiae*, opinia potrivit căreia legea aduce o gravă atingere prestigiului autorității judecătorești, asimilând procurorii cu organele care au făcut poliție politică și cu organele care au servit și sprijinit regimul comunist. În condițiile în care, „în competența organelor procuraturii civile, după cum se poate vedea examinând legislația în vigoare la acea dată, nu intrau nici un fel de infracțiuni politice, ci numai infracțiuni de drept comun”, procurorii ”nu numai că nu au servit regimul comunist, dar au constituit la acea vreme singurul filtru, singura barieră în calea abuzurilor organelor represive”.

Legea este lipsită de eficiență juridică, nefiind actuală, necesară și utilă, ținând seama de perioada mare de timp care a trecut de la căderea regimului totalitar comunist.

Mai mult, ”legea nu oferă nici o garanție procesuală în favoarea celor care se află într-o situație prezumată de text să poată să-și apere drepturile”.

Pe de altă parte, prevederile legii ”sunt profund inechitabile în sensul că din sistemul organelor judiciare format din organele de miliție, procuratură și instanțe, procurorii sunt discriminați.” Astfel, din rândul organelor de miliție și instanțe, legea face referire numai la anumite funcții, în vreme ce dispozițiile art.1 lit.g) din lege face referire la toți procurorii. Rezultatul este incriminarea unei întregi categorii profesionale, ”care nu a făcut altceva decât să aplice un sistem legislativ format preponderent din Codul penal și Codul de procedură penală, care, cu modificări impuse de politica penală, sunt în vigoare și azi.”

Legea lustrației contravine prevederilor constituționale ale art.11 alin.(2) și art.20, prevederilor art.19, 20 și 21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.19 și 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și art.8,10, 11 și 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În susținerea criticilor, se invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauzele

Sidabras și Dziantas contra Lituaniei, Rainys și Gasparavicius contra Lituaniei, Zdanoka contra Letoniei și Adamsos contra Letoniei.

De asemenea, legea încalcă prevederile art.15 alin.(2), art.37 alin.(1) și art.40 alin.(3) din Constituție, prin aceea că prevede o situație nouă care ar justifica restrângerea dreptului de acces în funcții publice, sancționând acte de conduită consumate cu mult înainte de intrarea ei în vigoare.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, opiniile formulate de Avocatul Poporului și Consiliul Director al Asociației Procurorilor din România, documentele depuse la dosar, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit. a) din Constituție și ale art.1, art.10, art.15, art.16 și art.18 din Legea nr.47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Potrivit dispozitivului Hotărârii nr.1 din 7 martie 2012 pronunțate de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a dispus sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989. Din analiza considerentelor hotărârii, rezultă că aspectele de neconstituționalitate vizează dispozițiile art.1 lit.g) din lege, dispoziții care au următorul conținut:

- Art.1 lit.g): *"În sensul prezentei legi, au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist, încălcând prin atribuțiile*

de serviciu pe care le-au exercitat, așa cum rezultă din Nomenclatorul de funcții al partidului comunist, drepturile omului, Constituția din 1965 sau legile în vigoare la acea dată sau convențiile și tratatele internaționale semnate și ratificate de România în acea perioadă, în special Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 septembrie 1948 și ratificată de România, și a Convenției Organizației Națiunilor Unite asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității, adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România prin Decretul nr. 547 din 29 iulie 1969, publicat în Buletinul Oficial nr. 83 din 30 iulie 1969, în care persecuțiile pe motive politice sunt integrate în noțiunea de crime împotriva umanității:[...]

g) persoana care a exercitat funcția de președinte sau președinte al unei secții a Tribunalului Suprem, de procuror, procuror general sau procuror general adjunct în cadrul unităților de procuratură, precum și persoana care a îndeplinit funcția de secretar de partid în oricare dintre instanțele judecătorești.”

În motivarea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate dispozițiile constituționale cuprinse în art.15 alin.(2) referitor la principiul neretroactivității legii, art.16 alin.(3) privind accesul la funcțiile și demnitățile publice, art.23 alin.(11) care consacră prezumția de nevinovăție și în art.53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Înainte de a proceda la analiza criticilor de neconstituționalitate, Curtea constată că sesizarea formulată îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) din Constituție sub aspectul titularului dreptului de sesizare, și anume Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Examinând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

I. La data de 19 mai 2010, Parlamentul României a adoptat Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice

pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989. În temeiul art.146 lit.a) din Constituție, legea a fost supusă controlului de constituționalitate, prin Decizia nr. 820 din 7 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 23 iunie 2010, Curtea Constituțională constatând că legea criticată este neconstituțională.

Argumentele de neconstituționalitate reținute prin decizie au fost următoarele:

a. "În concepția legii criticate răspunderea juridică și sancționarea se întemeiază pe deținerea unei demnități sau funcții în structurile și aparatul represiv al fostului regim totalitar comunist. Răspunderea juridică, indiferent de natura ei, este o răspundere preponderent individuală și există numai întemeiată pe fapte juridice și acte juridice săvârșite de o persoană, iar nu pe prezumții."

b. "Legea lustrației este excesivă în raport cu scopul legitim urmărit, deoarece nu permite individualizarea măsurii. Această lege instituie o prezumție de vinovăție și o adevărată sancțiune colectivă, bazată pe o formă de răspundere colectivă și pe o culpabilizare generică, globală, făcută pe criterii politice, ceea ce contravine principiilor statului de drept, ale ordinii de drept și prezumției de nevinovăție instituită prin art. 23 alin. (11) din Constituție. Chiar dacă legea criticată permite apelarea la justiție pentru justificarea interzicerii dreptului de a candida și de a fi ales în funcții și demnități, aceasta nu reglementează un mecanism adecvat în scopul stabilirii desfășurării unor activități concrete îndreptate împotriva drepturilor și libertăților fundamentale. Cu alte cuvinte, legea nu oferă garanții adecvate de control judiciar asupra aplicării măsurilor restrictive."

c. "Lustrația este permisă doar cu privire la acele persoane care au luat parte efectiv, împreună cu organizații ale statului, la grave încălcări ale drepturilor și libertăților omului."

d. "Art. 2 din legea supusă controlului de constituționalitate prevede una dintre principalele sancțiuni colective care vizează dreptul de a candida și dreptul de a fi ales în funcțiile de demnitate publică enumerate al persoanelor care au aparținut anumitor structuri politice și ideologice. Dispozițiile acestui articol de lege contravin prevederilor constituționale ale art. 37 și 38 prin care se consacră dreptul de a fi ales, cu interdicțiile expres și limitativ menționate. Este evident că dispozițiile art. 2 din Legea lustrației excedează cadrului constituțional, prevăzând o nouă interdicție dreptului de acces în funcțiile publice, care nu respectă art. 53 din Constituție referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți."

e. "Legea lustrației aduce atingere principiului neretroactivității legii consacrat în art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *"Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile"*. Legea se aplică pentru fapte și acțiuni săvârșite după intrarea ei în vigoare. De aceea, nu se poate pretinde ca, respectând legile în vigoare și acționând în spiritul lor, cetățenii să aibă în vedere eventuale reglementări viitoare."

f. "Legea lustrației a fost adoptată după 21 de ani de la căderea comunismului. De aceea, caracterul tardiv al legii, fără a avea în sine un rol decisiv, este considerat de Curte ca fiind relevant pentru disproporționalitatea măsurilor restrictive, chiar dacă prin acestea s-a urmărit un scop legitim. Proportionalitatea măsurii față de scopul urmărit trebuie privită, în fiecare caz, prin prisma evaluării situației politice a țării, precum și a altor circumstanțe."

II. Ca urmare a pronunțării deciziei Curții Constituționale, Senatul României, în calitate de primă Cameră sesizată, în ședința din 26 aprilie 2011, a reexaminat legea lustrației și a respins-o. Proiectul de lege a fost înaintat Camerei Deputaților pentru a se pronunța în calitate de Cameră decizională.

Camera Deputaților a reluat în dezbatere legea lustrației, adoptând la data de 28 februarie 2012 o reglementare cu un conținut juridic diferit.

III. Potrivit dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, deciziile pronunțate de Curtea Constituțională sunt **general obligatorii și au putere numai pentru viitor**, având aceleași efecte pentru **toate autoritățile publice și toate subiectele individuale de drept**.

Decizia prin care Curtea Constituțională, în exercitarea controlului abstract, *a priori*, **admite** sesizarea de neconstituționalitate **este obligatorie și produce efecte erga omnes**.

Mai mult, în acord cu jurisprudența sa, spre exemplu, Decizia Plenului Curții Constituționale nr.1 din 17 ianuarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.16 din 26 ianuarie 1995, sau Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Soluția este aceeași și pentru efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

Așa fiind, Curtea constată că, parcurgând procedura de reexaminare și adoptând legea în forma care face obiectul controlului de constituționalitate în prezenta cauză, **Parlamentul nu a respectat prevederile constituționale cuprinse în art.147 alin.(2) referitoare la efectele deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în cadrul controlului de constituționalitate *a priori***, care prevăd obligația Parlamentului de a reexamina **dispozițiile din lege** constatate ca fiind neconstituționale.

Prin Decizia Curții Constituționale nr.820 din 7 iunie 2010 a fost constatată neconstituționalitatea legii în ansamblul său, **iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia**, ipoteză în care ar fi fost incidente prevederile art.147 alin.(2) din Constituție, potrivit căroră, *"În cazurile de*

neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”.

În situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său, Curtea reține că pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări. Or, în condițiile în care Senatul și Camera Deputaților au procedat la reexaminarea Legii lustrației privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 și au adoptat legea, chiar într-o formă modificată, cele două Camere ale Parlamentului nu au respectat dispozițiile constituționale referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale.

Pe de altă parte, în condițiile în care prevederile art.61 alin.(1) din Constituție stabilesc că *”Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”*, competența de legiferare a acestuia cu privire la un anumit domeniu nu poate fi limitată dacă legea astfel adoptată respectă exigențele Legii fundamentale.

Prin urmare, opțiunea legiuitorului de a legifera în materia în care Curtea Constituțională a admis o sesizare de neconstituționalitate cu privire la o lege în ansamblul său, în măsura în care condițiile privind oportunitatea reglementării acestui domeniu încă se mențin, impune elaborarea unui nou proiect de lege sau a unei noi propuneri legislative, după caz, care trebuie să parcurgă toate fazele procesului legislativ prevăzut de Constituție și de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea și constată că Legea lustrăției privind limitarea temporară a accesului la unele funcții și demnități publice pentru persoanele care au făcut parte din structurile de putere și din aparatul represiv al regimului comunist în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterile au avut loc la data de 28 martie 2012 și la acestea au participat: Augustin Zegrean, președinte, Aspazia Cojocaru, Acsinte Gaspar, Petre Lăzăroiu, Mircea Ștefan Minea, Ion Predescu, Puskás Valentin Zoltán, Tudorel Toader, judecători.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT ȘEF,

Mihaela Senia Costinescu